

**MEDEDELING¹ 2023/15 VAN DE RAAD VAN HET INSTITUUT VAN DE
BEDRIJFSREVISOREN**

Correspondent
sg@ibr-ire.be

Onze referte
MB/CL/ad

Datum
19/12/2023

Geachte Confrater,

**Betreft: Verplichtingen van de bedrijfsrevisoren in het kader van de wet ter
bescherming van klokkenluiders**

Het doel van deze mededeling is te herinneren aan de specifieke verplichtingen van de bedrijfsrevisoren krachtens de wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector (hierna “klokkenluiderswet” genoemd)², die eerder werd besproken in [Mededeling 2023/02, Wet betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector](#).

Ter herinnering: deze wet is op 15 februari 2023 in werking getreden voor de bedrijfsrevisoren. De afwijking die de juridische entiteiten met 50 tot 249 werknemers in staat stelt om hun kanalen tegen 17 december 2023 op te zetten, is immers niet van toepassing op de bedrijfsrevisoren³.

---

¹ Via mededelingen ontwikkelt het Instituut de rechtsleer inzake de audittechnieken en de goede toepassing door de bedrijfsrevisoren van het wettelijk, reglementair en normatief kader dat de uitoefening van hun beroep regelt (art. 31, § 7 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren); enkel de normen en aanbevelingen zijn bindend.

² BS 15 december 2022.

³ Zie art. 57 *in fine* van de klokkenluiderswet.

1. Opzetting van meldingskanalen

Overeenkomstig artikel 11 van de klokkenluiderswet is elke bedrijfsrevisor verplicht om kanalen en procedures voor de interne melding en voor opvolging op te zetten, na overleg met de sociale partners.

Het is belangrijk op te merken dat het plafond van 50 werknemers niet van toepassing is op de bedrijfsrevisoren, met name omdat zij onderworpen zijn aan de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten⁴.

De meldingskanalen kunnen intern worden beheerd door een meldingsbeheerder of extern ter beschikking worden gesteld door een derde. In beide gevallen wordt de juridische entiteit beschouwd als de verantwoordelijke van de verwerking van persoonsgegevens.

De juridische entiteiten met minder dan 250 werknemers mogen middelen delen voor het in ontvangst nemen van meldingen en de eventueel te verrichten onderzoeken. De verplichtingen in verband met geheimhouding, het verstrekken van feedback en het behandelen van de inbreuk blijven echter de verantwoordelijkheid van de entiteit zelf.

Ter verduidelijking van het bovenstaande lijkt het belangrijk in herinnering te brengen dat het opzetten van een meldingskanaal op groepsniveau door de Europese Commissie ontoereikend werd geacht⁵. De Europese Commissie heeft aldus verduidelijkt dat het voor elke juridische entiteit verplicht is om haar eigen intern meldingskanaal op te zetten. Dit blijkt duidelijk uit de bewoordingen van de richtlijn en geldt voor zowel individuele vennootschappen als vennootschaps-groepen, ongeacht of er een meldingskanaal op het niveau van de groep werd opgezet. Bovendien was deze verplichting noodzakelijk, zowel om redenen van doeltreffendheid van de systemen als vanwege de verwachte verschillen in de implementatie van de Europese richtlijn op nationaal niveau. Bijgevolg is de Europese Commissie van mening dat de vennootschappen van de groep op het gebied van de externalisering van meldingskanalen niet kunnen worden aangemerkt als “derden”.

---

⁴ Zie art. 11, § 5 van de klokkenluiderswet en artikel 10 van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten.

⁵ In haar brieven van 2 juni 2021 en 29 juni 2021 heeft de Europese Commissie zich inderdaad over de kwestie uitgesproken naar aanleiding van verzoeken van meerdere grote ondernemingen om verduidelijking hieromtrent.

Hieronder volgt een overzicht van de elementen die in de interne meldings- en opvolgingsprocedures moeten worden opgenomen:

1.	Vertrouwelijke en beveiligde kanalen voor het ontvangen van meldingen	De kanalen moeten de vertrouwelijkheid van de identiteit van de melder en van eventuele genoemde derden beschermen. Bovendien zijn deze niet toegankelijk voor niet-gemachtigde personeelsleden.
2.	Gebruiksvriendelijke en flexibele meldingskanalen	Elke bedrijfsrevisor is vrij het type procedure te kiezen dat hem het meest aangewezen lijkt. De melding kan schriftelijk gebeuren, per post, via een ideeënbus of online platform, of mondeling via een hotline of een ander spraakberichtsysteem, en zelfs via een fysieke ontmoeting.
3.	Ontvangstbevestiging	Een bevestiging van ontvangst moet naar de melder worden verstuurd zijn binnen zeven dagen na die ontvangst.
4.	Aanwijzing van een onpartijdige meldingsbeheerder	<p>Een onpartijdige persoon of afdeling moet worden aangewezen, die waarborgt dat hij onafhankelijk is en geen belangenconflict heeft. De memorie van toelichting geeft aan dat de onafhankelijkheid van de meldingsbeheerder zich uit in dat hij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - geen instructies ontvangt met betrekking tot de uitvoering van zijn taken in een concreet dossier; - niet van zijn taken mag worden ontheven of worden gestraft voor de uitvoering van deze omwille van het feit dat zijn onderzoek van een melding leidt tot ongunstige of ongewenste gevolgen voor de onderneming; - rechtstreeks mag rapporteren aan het hoogste managementniveau over de (potentiële) risico's of hindernissen bij het vervullen van zijn functies zonder daarbij de waarborgen van de bescherming van de melders in het gedrang te brengen.

5.	Zorgvuldige opvolging door de meldingsbeheerder	Onder “opvolging” moet worden begrepen: <i>“elk optreden van de ontvanger van een melding, van een bevoegde autoriteit of van de federale coördinator om de juistheid van de in de melding gedane beweringen na te gaan en de gemelde inbreuk zo nodig aan te pakken, onder meer via maatregelen zoals een intern vooronderzoek, een onderzoek, vervolging, een terugvordering van middelen of het beëindigen van de procedure”</i> ⁶ .
6.	Feedback	De meldingsbeheerder geeft binnen een redelijke termijn feedback. Deze omvat <i>“het aan de melder verstrekken van informatie over de als opvolging geplande of genomen maatregelen en over de redenen voor die opvolging”</i> ⁷ . De termijn mag niet langer zijn dan drie maanden na de ontvangstbevestiging of, indien er geen ontvangstbevestiging is verstuurd aan de melder, drie maanden na het verstrijken van de periode van zeven dagen na de melding.
7.	Informatie over de meldingen	Duidelijke en gemakkelijk toegankelijke informatie moet worden verstrekt over de procedures voor externe meldingen aan de bevoegde autoriteiten en in voorkomend geval aan de instellingen, organen of instanties van de Unie. Deze informatie moet ter beschikking worden gesteld van de werknemers van de entiteit, maar ook van de andere personen bedoeld in artikel 6 van de klokkenluiderswet. De informatie kan op een zichtbare locatie worden geplaatst die toegankelijk is voor de werknemers van de entiteit en op de website van de entiteit en kan ook worden opgenomen in cursussen en opleidingsseminaries over ethiek en integriteit. In deze context moet ook de informatie over interne meldingsprocedures ter beschikking worden gesteld ⁸ .

⁶ Art. 7, 13° van de klokkenluiderswet.

⁷ Art. 7, 14° van de klokkenluiderswet.

⁸ Art. 10, § 2 van de klokkenluiderswet.

2. Externe meldingskanalen

Overeenkomstig artikel 1, 14° van het koninklijk besluit van 22 januari 2023 tot aanduiding van de bevoegde autoriteiten voor de uitvoering van de wet van 28 november 2022 betreffende de bescherming van melders van inbreuken op het Unie- of nationale recht vastgesteld binnen een juridische entiteit in de private sector, is het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren de bevoegde autoriteit voor het ontvangen, informeren en opvolgen van externe meldingen over inbreuken op het wet- en regelgevingskader waarop het toezicht houdt⁹.

Anderzijds is het College bevoegd om toe te zien op de naleving door de bedrijfsrevisoren van de interne melding- en controleverplichtingen van hoofdstuk 3 (Interne meldingen en opvolging) en artikel 22 (Registratie van de meldingen) van de klokkenluiderswet. Bij niet-naleving van deze verplichtingen kunnen de maatregelen en sancties voorzien in de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren¹⁰ worden genomen.

3. Registratie

Naast de verplichting van het opzetten van interne meldingskanalen moeten de bedrijfsrevisoren een register bijhouden van elke ontvangen melding. Deze meldingen dienen te worden bijgehouden gedurende de tijd dat de contractuele relatie loopt¹¹.

Artikel 22, paragrafen 2, 3 en 4 van de klokkenluiderswet, voorziet in drie specifieke procedures van de registratie van de meldingen, naargelang de aard van de melding, namelijk of het gaat om een mondelinge melding met gespreksopname, een mondelinge melding zonder gespreksopname of een nauwkeurig verslag van het gesprek.

---

⁹ Cf. <https://www.ctr-csr.be/nl/ctr-csr/faq/klokkenluiders>.

¹⁰ Het betreft de maatregelen opgenomen in artikelen 57 en 59 van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren.

¹¹ Zie art. 6, §§ 1 en 2 van de klokkenluiderswet.

Specifiek geval	Wijze van registratie van de melding
Mondelinge melding met gespreksopname	<ul style="list-style-type: none"> - door een opname van het gesprek in een duurzame en opvraagbare vorm; of - door een volledige en nauwkeurige schriftelijke weergave van het gesprek, opgesteld door het bevoegde personeelslid. De melder dient de mogelijkheid te krijgen om de schriftelijke weergave van het telefoongesprek te controleren, te corrigeren en voor akkoord te tekenen.
Mondelinge melding zonder gespreksopname	Opneming in de vorm van een nauwkeurig verslag van het gesprek, opgesteld door het bevoegde personeelslid. De melder dient de mogelijkheid te krijgen om het verslag van het gesprek te controleren, te corrigeren en voor akkoord te tekenen.
Nauwkeurig verslag van het gesprek	<p>Mits toestemming van de melder om volledige en nauwkeurige verslagen van het onderhoud te bewaren in een duurzame en opvraagbare vorm. Het onderhoud kan worden geregistreerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - door een opname van het gesprek in een duurzame en opvraagbare vorm; of - door een nauwkeurig verslag van het onderhoud, opgesteld door het voor het behandelen van de melding verantwoordelijke personeelslid. De melder dient de mogelijkheid te krijgen om de schriftelijke weergave van het verslag van het onderhoud te controleren, te corrigeren en voor akkoord te tekenen.

Een visuele presentatie van de verschillende verplichtingen van bedrijfsrevisoren is bijgevoegd bij deze mededeling.

Met confraternele groeten,

Patrick VAN IMPE
Voorzitter